

El nou horitzó

El nacionalisme governant a Catalunya ha obert una porta. Una porta a la reflexió per mirar de sortir d'aquesta teranyina uniformadora i homogeneïtzadora en què s'ha convertit l'estat de les autonomies. És un pas arriscat però valent, bon punt certificat que el marc de l'estat de les autonomies no resol el problema per al qual va ser creat: la relació entre les diferents nacions que integren l'estat espanyol.

Justament ara, quan fa vint anys de les primeres eleccions democràtiques, el catalanisme polític dóna per tancada una etapa que va començar l'endemà que el dictador va morir. O que potser ja havia començat uns anys abans. El catalanisme democràtic va representar un paper decisiu en la recuperació de les llibertats democràtiques arreu de l'estat, i va ser en molts casos capdavanter d'aquest procés. Més tard va contribuir des de la responsabilitat a la definició del marc constitucional, renunciant en molts casos a part dels seus principis en favor de l'estabilitat, suposadament amenaçada per l'involucionisme. I des d'aquells moments, ha contribuït successivament en diverses etapes a la governabilitat de l'estat

espanyol, corresponsabilitzant-s'hi a canvi d'impulsar una reforma de l'estat, que malgrat ser autòmic, es resistia a deixar de ser centralista. Aquesta via és exhaurida. Primer perquè s'ha demostrat lenta i costosa, tant per l'escassetat de resultats com per les reticències que, a més, desperta en la resta de l'estat. Segona, perquè ja s'ha provat a dreta i esquerra, a través del PSOE i del PP, i s'ha vist que les seues possibilitats, malgrat les bones intencions, són francament limitades.

És el moment, en certa manera inevitable, de plantejar un nou horitzó. La sensació que arribem a un final d'etapa en aquest terreny és cada dia més palpable i per tant, si el nacionalisme governant vol continuar sent atractiu per a una majoria àmplia de la població catalana, ha de posar da-

munt la taula un nou horitzó de futur. Aquest horitzó implica el reconeixement de la plurinacionalitat de l'estat. Només des del reconeixement diferenciat com a nació, Catalunya podrà tenir els instruments que li assegurin afrontar el futur immediat amb unes certes garanties. Aquest reconeixement requerirà retocar el marc legal, un fet que tampoc no ha de fer por. El procés de convergència europea ha requerit ja modificar la Constitució, i requerirà encara moltes modificacions legals més. Les lleis són útils fins que ja no serveixen per afrontar les noves demandes socials.

El problema és precisament la demanda social. En els darrers anys, el catalanisme polític ha perdut terreny en el camp cívic i social. Ha mantin-

gut l'hegemonia política i institucional, però ha oblidat el carrer, les associacions de veïns, les entitats cíviques, els moviments reivindicatius, etc. Tots aquests són instruments indispensables per a la creació d'estats d'opinió col·lectius, com el que requereix forçar un nou horitzó en el camp de la reivindicació nacionalista. És per tant indispensable teixir de nou el consens, no sols entre les forces polítiques parlamentàries, sinó també al si del conjunt dels ciutadans, que és qui

en una societat democràtica esdevé el motor de qualsevol canvi.

Ara que el nacionalisme majoritari es planteja un nou marc reivindicatiu, seria imperdonable repetir les renúncies de la transició. Ara ja no hi ha perill d'involucionisme. Ara ja s'ha demostrat sobradament la responsabilitat en l'estabilitat. Ara, a més a més, ja no hi ha ni fronteres inamovibles i les que hi ha, cada dia estan més perforades. És el moment idoni de recuperar un dels llençols perduts durant la transició, el dels Països Catalans. Els diferents espais de vida política creats ara fa vint anys obliguen segurament a repensar noves fórmules de col·laboració, a generar nous tipus de confluències, però en cap cas es pot deixar d'abordar aquesta qüestió. ■

“Aquest horitzó implica el reconeixement de la plurinacionalitat de l'estat. Només des del reconeixement diferenciat com a nació, Catalunya podrà tenir els instruments que li permeten afrontar el futur amb garantia.”